

เทศน์อบรมพระ ณ วัดป่าบ้านตาด
เมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๒๘

นักเกิดนักตาย

วันหนึ่ง ๆ ก็อยู่ไปงั้นแหละ มีแต่เรื่องธาตุเรื่องขันธ์ไม่เห็นมีเรื่องอะไร มองไปข้างนอกมีแต่มีดกับแจ้งเท่านั้น ดูภายในก็มีแต่เรื่องธาตุเรื่องขันธ์ที่กวนกัน แสดงตัวของมัน ไอ้เราก็เพราะรับผิดชอบมันก็ดูมันอยู่อย่างนั้น มันทำงานของมัน สุดท้ายสลายลงไปก็ไปอยู่ที่เดิม แต่จิตดวงนี้ถ้าแก้ไม่ได้มันก็ไปทำนองที่เคยไปมาแล้วนั้นแหละ ก็ปักก็กลับมันหมุนมันเวียนของมันอยู่ไม่มีความอึดพอ ฟังแต่ว่ากิเลสมีความอึดพอเมื่อไร มันทำให้จิตหมุนตัวด้วยความเกิดแก่เจ็บตายไม่มีความอึดพอเช่นเดียวกัน

เอ้า พิสูจน์ซิ ใครอยากพิสูจน์ให้รู้เรื่องความจริงที่มีอยู่ในจิตของเราเนี่ย ไม่มีอยู่ที่ไหนแหละ พิสูจน์ที่จิตนี้เอาให้เห็นลงไปชัดเจนซิ ดังพระพุทธเจ้าท่านทรงพิสูจน์ ท่านถึงได้ตรัสรู้เป็นศาสดาองค์เอกขึ้นมาจากใจดวงนั้นแหละ นี่ของเราก็มี นี่แหละตัวหมุนเวียนอยู่ตลอด เกิดแก่เจ็บตายก็คือเรื่องธาตุเรื่องขันธ์ เรื่องจิตหมุนตัวเข้าไปสู่สิ่งนั้น สู่ธาตุนั้นธาตุนี่ ผสมกันในภพนั้นภพนี้นั่นเองไม่มีอะไร มีเท่านั้น ต้นภพต้นชาติของตัวเองอยู่เรื่อยมา เพราะไม่ทราบจะไปเกิดที่ไหน ปรากฏขึ้นมาแล้วถึงรู้ว่าเกิด และไม่ทราบว่ามาจากภพใด ตายนี้แล้วจะไปไหนอีกก็ไม่ทราบ ทั้ง ๆ ที่มันก็หมุนของมันไปก็ไม่ทราบ นี่ตัวนักเกิดนักตายได้แก่ใจดวงนี้

ถ้าอยากจะทำทราบชัดเจนก็ต้องปฏิบัติต่อจิตนี้ด้วยจิตตภาวนา จะไม่สงสัยศาสดา คือไม่สงสัยพระพุทธเจ้าทั้งหลาย ว่ามีก็หมื่นก็แสนก็ล้านพระองค์ ที่ธรรมกับโลกเป็นคู่กันมาโดยลำดับ ธรรมกับโลกที่จะแสดงให้ปรากฏเป็นคู่เคียงของโลกได้ ใครเป็นผู้ตรัสรู้ ใครเป็นผู้ขุดค้นขึ้นมาถ้าไม่ใช่ศาสดาแต่ละองค์ ๆ จะเป็นใคร นอกนั้นไม่มีใครสามารถขุดค้นได้เลย เพราะไม่ปรากฏว่าเป็นสัณญะ ๆ ในบุคคลผู้หนึ่งผู้ใดสัตว์ตัวใดในสามแดนโลกธาตุนี้ มีปรากฏแต่ศาสดาเท่านั้นที่ว่าเป็นสัณญะ ๆ คือพยายามตะเกียกตะกายเองทีเดียว จนได้ปรากฏธรรมดวงเลิศขึ้นที่ใจ แล้วนำธรรมนี้ออกสอนโลกและเป็นคู่เคียงของโลกเรื่อยมา จึงเรียกว่าธรรมว่าโลก

คำว่าโลกกับธรรมนี้เป็นของคู่กันมาแต่กาลไหนกาลไร เรื่องโลกไม่มีกำหนดกฎเกณฑ์ความสั้นยาวฉันใด ธรรมก็ไม่มีกำหนดกฎเกณฑ์ความสั้นยาวเช่นเดียวกันฉันนั้น ระยะเวลาเวลาขนาดไหนนับไม่ได้เช่นเดียวกัน ที่ธรรมนับไม่ได้เช่นเดียวกับเรื่องของโลกนั้นก็เพราะ ศาสดาแต่ละพระองค์ ๆ สืบทอดกันมาเรื่อย พอสิ้นอายุไปสักระยะหนึ่งแล้วก็มีศาสดาอีกองค์หนึ่งขุดค้นขึ้นมา ๆ เพื่อเป็นคู่เคียงของโลก ดังที่เราได้พูดอยู่ทุกวันนี้ว่าโลกว่าธรรม แนะ ธรรมกับโลก อันหนึ่งเป็นโลก อันหนึ่งเป็นธรรม

โลกนั่นก็คือโรคนั้นแหละจะพูดไปไหนจะเป็นอะไรไป เหมือนกับโรคที่เกิดขึ้นภายในกายของเรานั้น โรคเป็นอยู่ในหัวใจก็เป็นเช่นเดียวกัน ธรรมก็คือยาแก้โรคนั้นเองจะเป็นอะไร ในระยะที่ไม่มีพระพุทธเจ้าก็ไม่มีธรรม เมื่อไม่มีธรรมแล้วก็ไม่มียา ที่เรียกว่าธรรมโอสถไม่มี สัตว์โลกนี้เดียรรดาชกกันอยู่ด้วยความทุกข์ร้อน เพราะอำนาจโรคคือกิเลสเสียดแทงเหยียบย่ำจิตใจ แต่ไม่มีอะไรเป็นเครื่องแก้เครื่องถอดถอน ไม่มีอะไรเยียวยาคือธรรมไม่มี

พวกเราที่เคยพบมาแล้วเพราะเกิดมานานแสนนาน ทำทนายอยู่ในวัฏจักรนี้ ไม่มีใครทำทนายยิ่งกว่าพวกเราแต่ละราย ๆ ทำทนายความเกิดแก่เจ็บตายอยู่ในวัฏจักรนี้ทำไมจะไม่ประสบพบเห็นสิ่งที่กล่าวมาเหล่านี้ละ ต้องพบต้องเห็นเป็นแต่จำไม่ได้ ไม่สามารถที่จะจำได้ในความเป็นมาของตนเท่านั้นเอง ความจริงแล้วต้องเป็นอย่างนั้นทั้ง ๆ ที่จำได้ก็ตามไม่ได้ก็ตาม เครื่องบังคับให้เป็นอย่างนั้นซึ่งมีอยู่ภายในจิตใจบอกอยู่ชัด ๆ ในวงปัจจุบันนี้แหละ นี่เราจะมาตื่นอะไรอีก มีอะไรที่น่าตื่น สิ่งเหล่านี้เคยเป็นมาแล้วทั้งนั้น และไอ้มีดแจ่ง ๆ นี้ก็ดูซิ ถ้าเราจะเอาเฉพาะในชาติปัจจุบันนี้ มีอะไรเป็นของประเสริฐเลิศเลอภายในจิตใจพอจะให้ตื่นตื่นให้ตีกตใจ มีอะไรบ้าง ก็ตื่นลมตื่นแล้งกันไปเท่านั้น ไม่ว่าเขาว่าเราเหมือนกันหมด สุดท้ายก็มีแต่มีดกับแจ่งอันนี้

มนุษย์เกิดสัตว์เกิดก็ไม่ผิดอะไรกับเห็ดเกิดนั้นแหละ เขาว่าเห็ดดอก ๆ ก็เห็ดเกิดนั้นละดูซิ เกิดตอนเช้าตอนเย็นก็ยุบยอบตายไปพังลงไปแล้ว เห็นไหมมันแก่ ตอนเข้ามาดูก็หน้าดู ตูมออกมา ต่อไปก็บานแล้วก็ร่วงโรยไปก็เท่านั้น นั่นแหละเราเห็นได้ชัดก็คือมันรวดเร็ว ปรากฏขึ้นมาตอนเช้า ตอนบ่ายบานแล้วก็แก่ไปและเปื่อยเน่าไป นี่เห็นได้ชัด

สัตว์และมนุษย์ทั้งหลายก็เหมือนกันนั่นแหละ แต่เราไปคาดเอาเฉย ๆ ว่ามันยืดมันยาวไปว่าเอา มันไม่ได้ยืดได้ยาวแหละ มันหมุนตัวของมันไปเช่นเดียวกับเห็ดนั้นแหละ ความหมุนตัวของมันก็หมุนอย่างเดียวกัน และลงไปในจุดอันเดียวกัน คือธาตุอันเดียวกันนั่นเอง ไม่มีอะไรที่จะให้ตายออกตายใจได้

แต่สิ่งที่มันหลอกมันลวงอยู่ไม่หยุดไม่ถอยนะซิ ถึงทำให้ตื่นไปตามมันตายใจไปตามมัน สิ่งที่น่าตื่นไปตามมันก็ตื่น สิ่งที่ตายใจไปตามมันก็ตาย ที่จะมารู้สึกเนื่อรู้สึกตัวรู้โทษรู้ภัยของมันไม่รู้ เพราะไม่มีธรรมพาให้รู้ นอกจากไม่ปรากฏ นอกจากไม่ปฏิบัติให้รู้ให้เห็นขึ้นมาในใจมันก็ไม่รู้ มันชานไปหมดด้วยความมึนงง ด้วยความฟุ้งซ่านของจิตหาหลักหาเกณฑ์หาที่ยึดไม่ได้เลย นั่นละเป็นเวลาทีวุ่นที่สุด..ใจ รื้ออยู่อย่างนั้นจับตัวไม่ได้ มีแต่เรื่องความมึนร้อน มีแต่เรื่องสัญญาอารมณ์

แล้วก็จิตดวงนั้นจะเป็นผู้หลอกเจ้าของ ให้ปรุงขึ้นมาเป็นภาพเป็นพจน์ต่าง ๆ เป็นเรื่องเป็นราว เรื่องนั้นเรื่องนี้ เรื่องไม่มีมันปรุงขึ้นก็เชื่อมั่นได้อย่างสนิทตายใจ เรื่องที่เคยมีมาแล้วก็ปีก่เดือนมันก็ปรุงขึ้นมาโกหกสด ๆ ร้อน ๆ ให้ตื่นเต้นตกใจเสียใจไปตามมัน ถ้าเรื่องนั้นเป็นเรื่องที่เคยเสียใจก็ต้องเสียใจไปตาม เรื่องนั้นเป็นเรื่องที่ควรดีใจเพลิดเพลินหลงไหลก็เพลิดเพลินหลงไหลไปตามมันจนได้ มันปรุงอยู่ในหัวใจนั้นแหละ เป็นภาพขึ้นในหัวใจ แล้วก็หลงภาพเจ้าของอยู่นั้นเหมือนเด็กเล่นตุ๊กตาผิดอะไร พวกเราเล่นกับภาพตัวเอง แล้วเอาเรื่องของตัวเองหลอกตัวเอง เป็นอย่างนั้นแหละ เพราะสติปัญญาไม่มีพอที่จะทราบว่าจะเกิดขึ้นจากอะไร มาจากไหน

แต่ไม่พ้นเรื่องจิตตกาวนา มันจะฟังชานวุ่นวายขนาดไหนก็จิตดวงนี้แหละ ผู้พยายามก็คือผู้นี้แหละ พัดเหวี่ยงกันไปกันมาหลายครั้งหลายหนก็พอได้เงื่อนได้เหตุได้ผลจากกัน แล้วก็พอพัดพอเหวี่ยงกันไป สุดท้ายก็ตามกันทันตามกันได้ จิตไม่เคยสงบก็สงบให้ พอสงบแล้วก็ไม่มีเรื่อง เราสังเกตดูซิ เวลาจิตของเราไม่สงบเป็นยังไง นั้นละมันสร้างเรื่อง มีแต่เรื่องยุ่งเรื่องเหยิงวุ่นวายตลอด แม้แต่หลับยังฝันไปอีกโน่น ฝันสดฝัน ร้อน ฝันสดก็คือฝันเรานั่งอยู่เฉย ๆ นี่ มันปรุงแต่งวุ่นวายไม่ทราบก็ร้อยก็พันเรื่อง ตั้งแต่ตื่นขึ้นมาจนกระทั่งหลับ นี่เรียกว่าฝันสด ก็หลงทั้งสด ๆ ร้อน ๆ อยู่ เวลานอนหลับไปอีกฝันไปอีก ก็หลงไปอีกแบบหนึ่งอีก โอ้อโฮ เมื่อคืนนี้ฝันอย่างนั้น ๆ ไปอีกสองชั้น สามชั้น มีแต่เรื่องถูกตัมถูกตุนจากสิ่งเหล่านี้แหละ ที่นี่เวลาจิตสงบเข้าไปเรื่องทั้งหลายก็สงบ

พอจิตสงบเรื่องก็สงบ เพราะมันไม่ปรุงหลอกเจ้าของนี่ ยิ่งเวลาที่สงบแน่วลงไปแล้ว หยุดก็ทิ้งเรื่องความคิดทั้งหลายเลย เหลือแต่ความรู้ล้วน ๆ ขาดออกจากสิ่งภายนอก ทางข้างนอกไม่มีปรากฏในความรู้สึกของเจ้าของ มีแต่ความรู้สึกของเจ้าของอย่างเดียวเท่านั้น ไม่สัมผัสสัมพันธ์กับสิ่งภายนอกเลย นั้นละเรื่องไม่มีเลยเวลานั้น นี่เราก็เห็นได้พอจับเงื่อนได้ว่า อ้อ ที่มันยุ่งเหยิงวุ่นวายเพราะนี้ออกแสดงตัวต่างหาก เวลาผู้ที่ไม่แสดงตัวออกไปก็ไม่เห็นมีเรื่องอะไร เรื่องเกิดจากผู้นี้ นี่พอจับได้ เท่านั้นที่พอได้เงื่อน

จิตเพียงขั้นสมาธิที่สงบตัวเองไปนี้ก็พอได้เงื่อนได้เหตุได้ผลบ้าง ที่ต่อไปก็จะมี แก่ใจที่จะพยายามระงับดับเรื่อง และถอดถอนเรื่องออกจากภายในจิตใจของตน เพราะมันเกิดขึ้นจากที่นี้มีอะไรพาให้เกิด มีอะไรบันดาลบันดาล มีอะไรบังคับบัญชาหนุ่นให้มันเกิด เรื่องต่าง ๆ จึงเกิด นี่ก็ค้นไปซิ จนกระทั่งมันขาดไปโดยลำดับลำดับ รูป เสียง กลิ่น รส เครื่องสัมผัสกับจิตใจก็ขาดจากกัน คือ ตา หู จมูก ลิ้น กาย สัมผัสสัมพันธ์กับ รูป รส กลิ่น เสียง เครื่องสัมผัส ก็เพียงสัมผัสสัมพันธ์ แต่มันขาดจากกัน ๆ เพราะปัญญาได้รอบตัวแล้วนี่ก็รู้

เราจะรู้ตัวจิตดวงนี้ ดวงที่ว่านักทำทายเป็นเหตุให้เกิดแก่เจ็บตาย ทำทายเป็นสามแดนโลกธาตุ คือจิตดวงนี้ของแต่ละราย ๆ นี้แหละเป็นตัวการที่สุด มันไปได้หมด อย่าวางภพนั้นไปไม่ได้ภพนี้ไปไม่ได้ ไปได้ทั้งนั้น จิตดวงนี้ที่ครองตัวอยู่เวลานี้กับตัวเราตัวท่านจะเป็นดวงไหน เราเอาตรงนี้ เพราะเราจะแก้จิตดวงนี้ เราต้องเหมาเอาตรงนี้ เพราะเรื่องจิตดวงอื่นเราไม่ได้ไปรับผิดชอบเขา จิตของเราที่เราเป็นผู้รับผิดชอบ ภพไหนที่จะไปไม่ได้จิตดวงนี้นะ มันสร้างได้มันต้องไปได้ อะไรที่จะให้เกิดในภพใดชั่วหรือดีมันสร้างเองนะ สร้างภายในตัวของมัน แล้ววิบากอันเป็นผลก็หนุนกันให้ไปเกิด นั่นทำไมจะเกิดไม่ได้ นั่นซิเวลาเราพิจารณาเข้าไปมันแก้เข้ามาซิที่นี้ ซึ่งเห็นชัด ๆ ด้วยภาคปฏิบัติ

เราอย่าคาดอย่าหมาย ธรรมพระพุทธเจ้าไม่ใช่ธรรมดาคะเน เป็นธรรมของจริงล้วน ๆ ร้อยเปอร์เซ็นต์ ถ้ามีพันเปอร์เซ็นต์ก็พันเปอร์เซ็นต์เต็มๆ ไม่มีบั้นไม่มีปลอม มีหมื่นเปอร์เซ็นต์ไปหมื่น หมื่นทั้งหมื่นเลยเชียว ธรรมพระพุทธเจ้าที่บริสุทธิ์หมดจดเป็นของจริงล้วน ๆ หมื่นเปอร์เซ็นต์ เอามาปฏิบัติซิ ตั้งแต่กิเลสมันปลอมร้อยพันหมื่นแสนเปอร์เซ็นต์ เรายังเชื่อได้ขนาดนั้น ทำไมธรรมเป็นของจริงร้อยเปอร์เซ็นต์จะเชื่อไม่ได้สักเปอร์เซ็นต์สองเปอร์เซ็นต์มีเหวอ เอามาประพฤติปฏิบัติดูซิ

นักปฏิบัติต้องเอามาเทียบเคียงบวกลบคูณหารกัน ระหว่างดีกับชั่ว ระหว่างจริงกับปลอม ไม่อย่างนั้นหาทางออกไม่ได้ นะอย่าว่าไม่บอก ให้เอามาพิจารณา เมื่อพิจารณาแล้วจะต้องปรากฏขึ้นที่จิตดวงนี้ละ เพราะจิตดวงนี้เป็นตัวเหตุ เป็นคลังแห่งเหตุทั้งหลาย เป็นคลังทั้งกิเลสตัณหาอาสวะทุกประเภทด้วย และจะเป็นคลังทั้งธรรมะ ตั้งแต่ธรรมะขั้นต่ำจนกระทั่งถึงธรรมะสูงสุดวิมุตติพระนิพพาน จะไม่เจอที่ตรงไหน จะเจอที่ใจ คลังของธรรมก็อยู่ที่นี่ ขอให้ภาคปฏิบัติดำเนินไปตามที่กล่าวนี้เถิดจะไม่ไปไหนเลย และเรื่องทั้งปวงนี้เราจะทราบ ไม่ว่าจะภพน้อยภพใหญ่ภพไหน ๆ ก็ตามเถอะจะประกาศกังวานอยู่ภายในจิตดวงนี้ จะทราบในนี้โดยไม่ต้องสงสัย เพราะอันนี้เป็นหลักปัจจุบัน จะกระจายไปทั่วหมด อดีตอนาคตไม่มีอะไรลับได้ ถ้างวลว่าจิตปัจจุบันนี้ได้กระจายไปแล้วเท่านั้น

นี่ก็พูดถึงเรื่องความขาด การที่มันจะขาดเป็นวรรคเป็นตอนระหว่างตา หู จมูก ลิ้น กาย กัมรูป เสียง กลิ่น รส เครื่องสัมผัส ก็เพราะมันขาดที่ใจ อันนี้เป็นทางเดินทางประสานต่างหาก ไม่ใช่เป็นตัวกิเลส รูปไม่ใช่กิเลส เสียง กลิ่น รส เครื่องสัมผัสไม่ใช่กิเลส ตา หู จมูก ลิ้น กาย ไม่ใช่กิเลส เป็นแต่เพียงทางเดินประสานหากันเท่านั้น ตัวใจต่างหากเป็นกิเลสเป็นตัณหา เป็นตัวภพตัวชาติ เพราะฉะนั้นมันเกี่ยวกับเรื่องอะไรจึงนำเรื่องอันนั้นเข้ามาเกี่ยวข้อง มาประสับประสาน มาพินิจพิจารณา มาแยกมาแยะกัน

จนกระทั่งเห็นชัดเจน ทั้งรูปก็เป็นอย่างนั้น ๆ ตาของเราก็เป็นอย่างนี้ เสียงเป็นอย่างนั้น หูของเราเป็นอย่างนี้ มาเทียบเหตุผลกัน มันก็สักแต่ว่าเครื่องมือหรือว่าทางเดินของกิเลสเท่านั้น

กิเลสมันเดินทางสายนี้ เดินทางตาไปสู่รูป หูสู่เสียง กลิ่น รส เครื่องสัมผัส ไปอย่างที่ว่ามาแล้ว นี่เวลาพิจารณาเข้าไป ๆ รู้ชัดตามเป็นจริง ๆ มันก็ปล่อยละชิ จะไม่ปล่อยยังงี้ ก็รูปมันเป็นอะไร ก็สักว่ารูป แน่ะ เสียงก็สักว่าเสียง ก็ได้ชัดเจนมาแล้วนี่ ตา หู จมูก ลิ้น กาย มันก็ชัดของมัน ทีนี้มันก็ขาดเพราะใจเข้าใจ ใจรู้เรื่องใจก็ขาดจากสิ่งเหล่านั้น

เพียงเท่านี้รู้แล้วว่าที่มันจะไปติดไปต่อกับเรื่องอะไร ๆ กว้างแคบขนาดไหน ทราบชัดเจนแล้ว ตามภูมิของจิตในขั้นนี้ก็ทราบแล้วว่า จิตนี้ขาดวรรคขาดตอนในภพใด ภูมิใด ภพหยาบขนาดไหนที่ผ่านมามันรู้ ๆ จนกระทั่งถึงภพละเอียดอย่างที่ท่านสอนไว้ พวกอนาคามีนี่คือภพละเอียด และภพนี้เป็นภพอัตโนมัติ เป็นภพภูมิที่จะก้าวไปโดยลำพังตนเอง จนกระทั่งถึงวิมุตติหลุดพ้นไปเลยไม่ต้องกลับมาเกิดอีก ถ้าเป็นผลไม้ก็แก่เต็มที่แล้วห่ามไปแล้ว ถึงขั้นห่ามแล้วมีแต่จะสุกทำเดียว จะสอยลงมาไม่สอยลงมาก็ตาม จะสุกโดยถ่ายเดียวเท่านั้นไม่เป็นอย่างอื่น เอมาบ่มไม่บ่มก็สุกถ่ายเดียวเท่านั้น นี่ละจิตถึงขั้นนี้แล้วยังรู้ได้ชัดว่าไม่มีอะไรที่จะมาเกี่ยวข้อง มีความรู้ของตัวเองเท่านั้น และติดก็ติดอยู่นี้เท่านั้น ถึงติดก็ตามติดอันนี้ไม่พ้นที่จะผ่านไปได้ ต้องเป็นไปได้โดยหลักอัตโนมัติ เพราะฉะนั้นพระอนาคามีจึงไม่ลงมาเกิดอีก

ให้เห็นในหัวใจเจ้าของชิ ท่านสอนไว้นั้นท่านสอนใคร สอนพวกเรานี้ละ ปฏิบัติให้เห็นภายในจิตใจ ต้องเห็นต้องรู้อย่างนั้นไม่สงสัย เอาศีลธรรมเป็นของจริง สนฺทิฎฐิโก ๆ สอนใคร สอนพวกเราสอนผู้ปฏิบัติ ปจฺจตฺต เวทิตพฺโพ วิญญูหิ ใครจะรู้ ถ้าผู้ปฏิบัติไม่รู้จะเป็นใคร ตาสีตาสาเขาไม่สนใจกับบรรดากับธรรมเขาจะมารู้ได้อย่างไร ผู้ปฏิบัติธรรมต่างหากจะเป็นผู้รู้ผู้เห็น เอาให้เห็นชิ

ธรรมพระพุทธเจ้าเป็นของจริง มีกาลสถานที่เมื่อไร อกาลิโก ฟังชิ อกาลิโก ๆ สวดอยู่ทุกวันธรรม ปฏิบัติให้เห็นให้รู้ชิ นี่ละนักทำทายเป็นแก่เจ็บตายคือใจดวงนี้ เวลาตัดเข้าไปโดยลำดับลำดาแล้วมันก็สั้นเข้ามา ๆ จนกระทั่งเหลือแต่ตัวอันเดียวตัวเชื้อแล้วก็ขนาบลงไปตรงนั้นอีก ด้วยสติปัญญาที่ทันสมัยที่เกรียงไกร ขาดสะบันให้เห็นประจักษ์นะชิ ไม่ต้องไปรอกพใดแหละ เอาให้เห็นประจักษ์ภายในจิตใจ ท่านว่าวิมุตติหลุดพ้น หลุดพ้นที่ไหน หลุดพ้นที่ใจ เพราะใจเป็นผู้ถูกจำถูกจองนี่ละ ไม่ใช่อะไรถูกจำจอง

ตา หู จมูก ลิ้น กาย ถูกจำจองที่ไหน ใจต่างหากถูกจำจอง เมื่อแก้งแกที่ใจ แก่เข้าไป ๗ เมื่อหมดจากใจแล้วจะไปถามหาที่ไหนอีก พระพุทธเจ้ามีร้อยองค์ก็สาธุ ไม่ทูลถามท่าน ทูลถามทำไม สนฺทิกฺขุโณ ประกาศกัฏฐาเป็นของจริงอยู่ด้วยกันทั้งนั้น นับแต่พระพุทธเจ้าลงมาจนกระทั่งถึงสาวกองค์สุดท้ายเหมือนกันหมด คำว่า สนฺทิกฺขุโณ ไม่มีใครยิ่งหย่อนกว่าใครแหละ

ท่านว่า นตฺถิ เสยฺโยว ปาปิโย นั้นให้เห็นประจักษ์ภายในจิตใจเจ้าของศี ธรรมของจริงเป็นอย่างนี้ ใครรู้อะไรทั้งนั้น สด ๆ ร้อน ๆ ไม่ได้ล้าไม่ได้ครี ไม่ได้ล้าสมัย นอกจากกิเลสมันหลอกตบหัวเราเล่นเหมือนเรตบหัวสุนัข เราเียงจะตายไปให้กิเลสมันตบหัวเล่น ธรรมะไม่เอามาตบหัวกิเลสบ้างมันได้เรื่องอะไร ปฏิบัติเป็นยังไง รู้ธรรมรู้ยังงี้ ได้ยินแต่ในตำรับตำราว่าท่านรู้ธรรม ท่านรู้อย่างนั้น ๆ ท่านบรรลุโสดา บรรลุสกิทา บรรลุอนาคา บรรลุอรหัตตอรหัต ท่านบรรลุอย่างนั้น ๆ เหมือนกับว่าเรื่องทั้งหลายมีอยู่กับท่าน แล้วเราทรงไว้ซึ่งความสุดเอื้อมหมดหวังอย่างนั้นหรือ

ธรรมะนี้เป็นธรรมะของสัตว์ทั่ว ๆ ไป พระพุทธเจ้าประทานไว้หมดแล้ว เรายังเป็นมนุษย์เบอร์หนึ่งด้วย ที่พร้อมจะรู้ได้เห็นได้ด้วยการปฏิบัติของเรา นี่ถ้าเราไม่ได้แล้วใครจะได้ เราจะไปถึงความหวังให้กับผู้ใด ความไม่สมหวังเราจะมากอบโกยเอาคนเดียว มันเียงขนาดไหน เอาซินักปฏิบัติ วินิจฉัยเจ้าของเอานะ การพูดนี้พูดเพื่อให้อุบายเข้าไปวินิจฉัยเจ้าของ ไต่สวนเจ้าของ ถามเจ้าของซักเจ้าของ ว่าเียงอะไรนักหนา ให้มันฉลาดบ้างซิ

ธรรมะเครื่องฉลาดที่จะแก้กิเลสตัวฉลาดแต่ทำให้เียงมีอยู่ด้วยกัน แกล้งไปซีเมื่อถึงขั้นธรรมฉลาดแล้วฉลาดไม่ต้องสงสัย อาจหาญ ไม่มีคำว่าสะทกสะท้าน..ลงธรรมแล้ว ก็ใจดวงนี้เวลานี้มีอะไร มีแต่กิเลสสร้างตัวของมันทั้งนั้น ก็เคยพูดแล้วนี่ไม่รู้ตั้งกี่ครั้งก็หน เป็นสด ๆ ร้อน ๆ ครีที่ไหนล้าสมัยที่ไหน ธรรมของจริงเป็นอย่างนี้จริง ๆ นี้เวลานี้กิเลสสร้างตัวของมันอยู่ภายในจิตของเราทั้งหลายนี้ ธรรมชาตินี้จึงเป็นตัวทำลายเรื่องความเกิดแก่เจ็บตายไม่หยุดไม่ถอย และไม่มีกาลสถานที่เวลาลำเวลาด้วย วัดไม่ได้ว่าสั้นว่ายาว

ที่นี้เราก้สร้างธรรมขึ้นซิ แทรกเข้าไป มันเกิดอยู่ในจิตดวงเดียวกันนะ กิเลสเกิดในจิตได้ ธรรมะเกิดในจิตได้ กิเลสสังหารธรรมได้ ธรรมสังหารกิเลสได้ภายในจิตดวงเดียวกัน เวลานี้เราจะเอาธรรมสังหารกิเลส เอาให้ได้ซิ เวลาธรรมมีกำลังสร้างตัวขึ้นภายในจิตนี้แล้ว ก็เป็นการทำลายกิเลสไปในตัวในขณะเดียวกัน จนกระทั่งกิเลสหมดไป ๆ และหมดเกลี้ยงไม่มีอะไรเหลือแล้ว ถามหาทำไมนิพพาน ถามหาอะไร

ท่านว่านิพพาน ๆ คืออะไร เหมือนอย่างว่าอ้อม ๆ นั้นนะ ถามหาที่ไหน กินลงไป ให้มันรู้ซิ เผ็ดเค็มเปรี้ยวหวานใครจะบอกใครได้ เครื่องสัมผัสสัมผัสให้รู้รสเปรี้ยวหวานเค็มมีอยู่ในตัวของเราทุกคน ๆ พุดง่าย ๆ อยู่ในลิ้นอยู่ในปากของเรา ความอ้อมหน้าสำราญอยู่ในตัวของเรานี้หมด เค็มก็รู้ หวานก็รู้ อ้อมขนาดไหนก็รู้ อ้อม ๆ อ้อมสุดขีดก็รู้ ถามกันหาอะไร ไม่มีใครถามกัน นี้ก็เคยพุดแล้ว

เรื่อง สนฺทิฏฐิโก ก็แบบเดียวกันนั้น ไม่ผิดอะไรกับการรับประทานนี้เลย สด ๆ ร้อน ๆ อย่างนี้จะไปครีที่ไหน ล้าสมัยที่ไหน ถ้าไม่ให้กิเลสมันหลอกเล่นเปล่า ๆ ทำลงไปชิให้ได้เห็น ที่นี้จิตเมื่อเวลาถึงขั้นเต็มทีของมัน ชั้นชื่อว่าสมมุติไม่มีเหลือแล้วจะเกิดที่ไหน เข้า ไปชิไปชิ ไม่ว่าจะตายกลางค้ำกลางคืนตายเวลาไหน ตายอิริยาบถใด ตายด้วยเหตุผลกลไกอะไร เป็นแต่เรื่องธาตุเรื่องชั้นธสลายตัวไปเท่านั้น ธรรมชาติมันตายตัวแล้ว ท่านเรียกว่า อุกุปฺป

อุกุปฺป แปลว่าอะไร หาความกำเริบไม่ได้ นั่น พระโสดาก็ไม่กำเริบที่จะลงมา เป็นปุถุชน พระสภิกาก็ไม่กำเริบที่จะสลายตัวลงมา หรือว่าเสื่อมลงมาเป็นพระโสดา พระอนาคาก็ไม่เสื่อมลงมาเป็นพระสภิกา พระอรหันต์ไม่เสื่อมเป็นพระอนาคา และไม่เสื่อมลงมาเป็นปุถุชน นั่นจึงเรียกว่า อุกุปฺปธรรม

อุกุปฺปธมฺโม ๆ ธรรมไม่กำเริบ ไม่กำเริบไปโดยลำดับ ๆ จนกระทั่งถึงวิมุตติ หลุดพ้นโดยสิ้นเชิง เรียกว่าไม่กำเริบโดยประการทั้งปวง นั่น ให้เห็นในหัวใจเจ้าของชิแล้วจะหายสงสัยเอง จะไปสงสัยใคร ถาลองเจ้าของได้ประกาศกังวานขึ้นในหัวใจเจ้าของแล้วจะไปสงสัยผู้ใดที่ไหนอีก ถ้าไม่ใช่บ้าว่างั้นเลย พระอรหันต์บ้ามันเป็นไปได้ เช่น อย่างเป่านกหวีดปัด ๆ สำเร็จแล้ว วันหลังมาเป่าปัดอีกมันไม่สำเร็จ มันบ้าสองชั้น ถ้าแบบนั้นเป็นไปได้ ถ้าเป็นแบบศาสดาองค์เอกแล้วเป็นไปได้ ตามหลักของสวากขาตธรรมแล้วเป็นอย่างนั้น นั่นแหละธรรมของจริง

มีแต่ชื่อมีแต่เสียงของธรรมเต็มอยู่กับคัมภีร์ไบเบิล เต็มอยู่กับความจดความจำ ไม่ได้เต็มอยู่ในความจริง มีแต่ความจดความจำเอามาโอบมาอวดกันเฉย ๆ กิเลสมีกำลังมากยิ่งขึ้นทุกเหี้ยมหัวคนที่สำคัญตนว่ารู้อฉลาด เพราะการศึกษาเล่าเรียนมามาก เราหาว่าไม่ว่ากิเลสมันสนุกเหี้ยมบริดกินหัวใจเราจนแหลกหมด ทั้ง ๆ ที่เราว่าเรามีความรู้มากนั่นแหละ นี่คือการจำเป็นอย่างนี้ จำเฉย ๆ จำไม่ปฏิบัติ ถ้าจำเพื่อปฏิบัติ เอา นั่นละกิเลสเริ่มร้อนแล้วที่นั่นะ ร้อนแม่ร้อนลูกกันไปแล้ว เต็มที่บ้านแตกสาแหรกขาด ถ้าลงปฏิบัติได้จับเข้าไปแล้วมันเป็นความจริง จะรู้ของจริงไปโดยลำดับลำดับา จนกระทั่งกิเลสพัง พังเพราะปฏิบัติ

พูดอย่างนี้ทำให้ระลึกแสบไปถึงพ่อแม่ครูบาอาจารย์ อันนี้ผมไม่ลืมนะ อะไรที่คิดกับท่านผมไม่ลืม ตอนนั้นเรากำลังซูลมุนวุ่นวาย ทางด้านจิตใจมันเพียบ ท่านก็เพียบ ทางด้านธาตุขันธ์ จิตใจท่านไม่ได้พูดแหละ ไม่ได้หมายอะไร แต่ถึงอย่างนั้นเรื่องตัวกิเลสมันก็ไปแทรกจนได้ ผมถึงได้พูดให้หมู่เพื่อนฟัง เวลาตึก ๆ ท่านมีลักษณะเหมือนครวญเหมือนคราง อี้ ๆ ๆ นิด ๆ ไม่ได้มากนะ ก็เรายู่นั้นนะ มีลักษณะอี้ ๆ แอ๊ะ ๆ เหมือนร้องเหมือนครางเบา ๆ นะ แล้วมันก็แสบขึ้นมา แต่แสบเราระวังนะ

เอ้ เวลาท่านเป็นอย่างนี้ท่านจะมีผลอบ้างไหมนะ เท่านั้นละ พอเราว่าเหมือนอันหนึ่งมันตีบปลายไม่ให้กำเรบยิ่งกว่านี้ไปพูดง่าย ๆ ก็ระวังอยู่นี้ เพียงแสบออกไปเท่านั้นละ เวลาท่านมีอาการอย่างนี้ท่านมีผลอบ้างไหมนา เท่านั้นละเราก็หยุดทันทีเลย แล้วก็จำไว้ด้วยไม่ลืมนะ หากเป็นธรรมชาติของมันเอง

จนกระทั่งเรื่องผ่านไป ท่านก็ปรินิพพานไปแล้วเรื่องของเรามาเป็นที่หลัง เราก็กราบขอขมาโทษท่านเลย อันนี้เราแน่ใจร้อยเปอร์เซ็นต์ว่าเราหลุดไปเลยไม่มีอะไรเหลือ เว้นแต่ว่าเรากลับเราเป็น...เท่านั้นละ นั่นถึงวันตายก็ไม่หมด เพราะเรารู้ที่อยู่ในใจของเราว่ากลับเป็น...หือ ๆ พวกนี้มาเพื่อปฏิบัติเพื่อพระหรือเพื่อ...ท่านว่า มาปฏิบัติเพื่อพระมันซึ่งซังกายในใจนะ เข้าใจว่าตัวบริสุทธิ์ เข้าใจว่าตัวจริงจัง แต่กิเลสเข้าแฝงในนั้นเราไม่รู้เลย อันนั้นจนกระทั่งวันตายก็ไม่หมด เราแน่ในหัวใจเรา

แต่ที่เราไปคิดเกี่ยวกับเรื่องท่านว่า เอ้ ท่านมีลักษณะ อี้ ๆ อย่างนี้ท่านจะผลอบ้างไหมนา นี่หมดเราแน่ใจ เพราะเราระมัดระวังมาก พอแสบเท่านั้นเราก็รีบ เหมือนกับรีบตบกันลงทันทีเลย แล้วก็ไม่มีลืมขณะจิตที่คิดถึงท่านอย่างนี้ เวลาเรื่องของเราผ่านไปทีหลังถึงกลับมาอมเลยทันที โอ้โฮ ทำไมคิดผิดเอามากมาย คาดพ่อแม่ครูบาอาจารย์ โห คนมีกิเลสไปคาคคนสิ้นกิเลสมันคาคกันได้แบบนี้เซียวเธอ มันยอม เข้าไปกราบขอขมาโทษอัฐิของท่าน อันนี้ปรากฏว่าโล่งไปเลยทันที ไม่ปรากฏว่ามีอะไรตกค้าง แต่คำว่ากลัวว่าเป็น...นั่นจนกระทั่งวันตาย เรายอมรับอันนี้ หือ จิตของท่านสิ้นแล้วจะให้ท่านมาเป็นอะไรอีก

ถ้าลงจิตบริสุทธิ์ จิตเป็นถึงขนาดอรหัตภูมิบริสุทธิ์เต็มที่แล้ว ยังจะกลับมาเป็นปุถุชนอีกศาสนามีความหมายอะไรวะ นั้น ธรรมะพระพุทธเจ้าที่ว่า สุวักขาโต หมายความว่ายังงั้นนี่ สุวักขาโต ภควตา ธมฺโม ตรัสไว้ชอบแล้วมันชอบอะไร ว่าเป็นยังงั้นแล้วกลับเป็นยังงี้ อ้อ ๆ ท่านตรัสไว้ชอบยังงั้น ถ้าไม่ใช่มันหลอกเท่านั้นเอง ธรรมของจริงเป็นอย่างนั้น นี่ละกิเลสมันสวมรอยเป็นอย่างนี้ละ เรื่องของเราเราจำไม่ลืมเลยมันสวมรอย ตั้งแต่บัดนั้นผมไม่ลืมจนกระทั่งบัดนี้นะ นี่เห็นไหมมันสวมรอย ทั้ง ๆ ที่ก็อาศัยเจตนาดีนั่นแหละ ยังสวมรอยได้อย่างนี้

จิตของท่านเราก็เชื่อมาตั้งแต่ไปฟังเหตุฟังผลท่านที่แรก ถึงแน่ใจว่าร้อยเปอร์เซ็นต์ ขนาดนั้นนะ แต่ทำไมมันจึงไปแย็บ เอ้ ท่านจะมีเวลาเหลือบ้างไหมนะ เหมือนกับท่านจะเป็นผู้แบกสติแบกปัญญาไว้อย่างนี้ ประคองอรหันต์ไว้อย่างนี้ เป็นลักษณะอย่างนั้นนะ เหมือนกับท่านเอามหาสติมหาปัญญานี้ประคองไว้ แบกหามจิตดวงบริสุทธิ์ไว้อย่างนั้น กลัวจิตดวงบริสุทธิ์นี้จะพลัดไปจากมหาสติมหาปัญญาแล้วจะจม มันเป็นกันอย่างนั้น จึงต้องสงสัยว่า เอ๊ะ เมื่ออาการของท่านมีลักษณะอย่างนี้ท่านจะเหลือบ้างไหมนา

ส่วนที่พูดว่าเพราะธรรมไม่เคยรู้สิ่งไม่เคยรู้ไม่เคยเห็น ก็สงสัยบ้างเป็นธรรมดา ก็ยกไว้ แต่เมื่อยกขึ้นถึงเรื่องกุปธรรม อกุปธรรม เข้าละชิ มันค้ำกันมันลบล้างกันกับอันนี้อย่างเต็มที่เลยว่าที่ไม่เคยรู้เคยเห็น เป็นธรรมไม่เคยรู้ไม่เคยเห็นก็สงสัยบ้างแหละ แล้วกุปธรรม อกุปธรรม ใครตรัสไว้หน้านั้นนะ ก็ศาสดาองค์เอกเป็นผู้ตรัสไว้ สุวากุขาโต ภควตา ธมฺโม ใครเป็นผู้ตรัสไว้ ก็ศาสดาองค์เอก เรารู้ตามความจริงนั้นแล้วจะไปไหน ถ้าไม่ลงตรงนั้นจะลงตรงไหน มันก็หมดปัญหา จะเอาปัญหามาจากไหน เพราะธรรมนั้นไม่ใช่ธรรมปัญหานี้ เรื่องของปัญหามีแต่เรื่องของกิเลสทั้งนั้นเข้าแทรก ๆ ถ้าหมดกิเลสแล้วก็หมดปัญหา ไม่มีอะไร

ให้พากันเอาจริงเอาจัง ออย่ามาทำเล่น ๆ ผมหนักอยู่นะ ไม่ได้ทำอะไรกับหมู่กับเพื่อนแหละ หากหนัก หากแบกอยู่ด้วยความรับผิดชอบทุกสิ่งทุกอย่าง อะไรก็ผู้นี้ละธาตุขันธ์ก็อย่างหมู่เพื่อนเห็นนี้แหละ ผมแบกไว้ผมพูดตรง ๆ ไม่ใช่อวด ผมแบกไว้เพื่อหมู่เพื่อคณะเท่านั้นละ ถ้าลำพังผม ผมไปแล้วจะอยู่ไปทำไม แบกขันธ์ ๕ กองธาตุ ๔ ดิน น้ำ ลม ไฟ แบกไปทำไม จะหวังเอาอะไรจากมันก็ได้ แล้วก็ไม่ได้หวังด้วย ยังมีชีวิตอยู่นี้เราก็ไม่หวัง เราหวังอะไร ๆ อยู่กับมันนี้เราไม่เคยหวัง นอกจากมีความเมตตา สงสารหมู่เพื่อน ประชาชนญาติโยมอะไรที่ สัพเพ สัตตา สัตว์ทั้งหลายที่เป็นเพื่อนทุกข์ เกิดแก่เจ็บตายด้วยกันหมดทั้งสิ้นเท่านั้น

ผมไม่มีอะไรที่จะหวังสำหรับเจ้าของ หวังไปหาอะไร หวังอะไรมัน จะเอาอะไรกับมัน ดินก็ทราบแล้วว่าดิน หลับตื่นลืมนตามันก็ดินน้ำลมไฟ ๆ จะไปพลิกให้เป็นอะไรไปอีก แล้วจะแบกมันหาอะไรอีก ถ้าว่ารู้แล้วแบกหาอะไร วิเศษวิโสอะไรกับดินน้ำลมไฟเท่านั้น ขอให้ใจวิเศษวิโสเถอะจะทราบเองเรื่องเหล่านี้

ทำให้มันจริงชินักปฏิบัติ ออย่ามาเหลาะ ๆ แหละ ๆ เหมือนธรรมเป็นของเล่น กิเลสเป็นของจริงไปอย่างนั้น เวลานี้พลิกกันไปอย่างนั้นนะ ธรรมกลายเป็นของเล่นไป กิเลสเป็นของจริง ถ้าเป็นเรื่องของกิเลสมันจริงจังทุกอย่าง ถ้าเรื่องของธรรมเหลวไหลเหลาะเหละ แน่ะ เมื่อเป็นอย่างนั้นแล้วจะไม่ว่ากิเลสเป็นของจริงและธรรมเป็นของ

เหลวไหลยังงี้ เป็นธรรมของปลอมยังงี้ มันต้องเป็นอย่างที่ว่ามันชุกภายในหัวใจเรานั้นนะ ปากก็พูดออกมาว่าธรรมเป็นของจริง กิเลสเป็นของปลอม ก็ว่าไปงั้นแหละกิเลสพาให้ว่า ถ้าธรรมพาให้ว่าจริงปึ้งเลยเทียว ขอให้ธรรมถึงใจเถอะพูดไม่พูดมันก็ถึงใจตลอดเวลา

ผมสอน-สอนด้วยความจริงใจจริง ๆ ไม่ได้สอนเล่น ๆ นะ ทุกอย่างสอนหมู่เพื่อน จะดูก็ตาม จะดีก็ตาม จะอะไรก็ตามจริงทั้งหมด เพื่อให้หมู่เพื่อนได้ดิบได้ดี ด้วยความดูก็เพื่อ ด้วยความดีนั้นก็เพื่อ เพราะเป็นของจริงด้วยกัน เราสอนด้วยเจตนาด้วยกัน จะเด็ดจะเดี่ยวจะดูต่ำกว่ากล่าวขนาดไหน เป็นไปตามความจริงทั้งนั้น ด้วยเจตนาเพื่อให้หมู่เพื่อนได้รับความดีความดีจากการแนะนำสั่งสอน ทั้งดูต่ำกว่ากล่าว ทั้งดีทั้งดีนั่นแหละ ไม่ได้ทำสักแต่ว่าทำนะ

เอาแค่นั้นละ รู้สึกเหนื่อย ๆ